

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Premena digitálnej dividendy na spoločenské výhody a hospodársky rast“

KOM(2009) 586 v konečnom znení

(2011/C 44/33)

Spravodajkyňa: **pani DARMANIN**

Európska komisia sa 28. októbra 2009 rozhodla podľa článku 262 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Premena digitálnej dividendy na spoločenské výhody a hospodársky rast“

KOM(2009) 586 v konečnom znení.

Odborná sekcia pre dopravu, energetiku, infraštruktúru a informačnú spoločnosť poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 1. júna 2010.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 464. plenárnom zasadnutí 14. a 15. júla 2010 (schôdza z 15. júla 2010) prijal 141 hlasmi za, pričom 1 člen hlasoval proti a 1 sa hlasovania zdržal, nasledujúce stanovisko:

1. Závbery a odporúčania

1.1 EHSV víta oznámenie Komisie o premene digitálnej dividendy na spoločenské výhody a hospodársky rast. Je to veľmi dôležitý krok vpred pri naplňaní jedného z cieľov stratégie EÚ 2020, ktorým je inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast, a vďaka ktorému sa digitálna dividenda stane neoddeliteľnou súčasťou digitálneho programu pre Európu.

1.2 EHSV podporuje úsilie Komisie zabezpečiť, aby členské štáty dodržali lehotu na sprístupnenie spektra, ktorá bola stanovená na rok 2012. EHSV chápe, že niekoľko krajín môže mať ťažkosti a reálne dôvody na nedodržanie tejto lehoty. Dôvod nedodržania lehoty však musí byť opodstatnený a náprava sa musí dosiahnuť v čo najkratšom čase po uplynutí lehoty v januári 2012.

1.3 EHSV uznáva, že digitálna dividenda vyplývajúca z veľmi obmedzeného zdroja, akým je spektrum, by v prípade, že jej využívanie bude jasne definované a zabezpečené, mohla mať pre Európu významný ekonomický a sociálny prínos, ktorý môže ďalej prispieť k zlepšeniu fungovania jednotného európskeho trhu a zvýšiť hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť, a tým zabezpečiť dosiahnutie niektorých cieľov, ktoré si EÚ vytýčila v sociálnej oblasti.

1.4 Výbor zároveň považuje tento projekt, vlajkovú loď digitálneho programu, za silný nástroj propagácie prínosov EÚ. V období, keď narastá skepticizmus voči EÚ a ľudia dostatočne nechápu, aký potenciál má zjednotená Európa, to môže byť jednoznačným a hmatateľným prínosom tak pre jednotlivcov, ako aj pre podniky. Tento projekt by tiež mal zlepšiť úroveň ochrany spotrebiteľov a tento proces by nemal spôsobiť zbytočné náklady koncovým užívateľom.

1.5 EHSV vyzýva Komisiu, aby iniciovala integrovanú komunikačnú stratégiu, ktorá by objasnila dôvod prechodu od analó-

gového systému k digitálnemu a prínosy, ktoré z toho vyplývajú.

2. Úvod / Súvislosti

2.1 Prechod z analógovej na digitálnu pozemnú televíziu v Európe uvoľní veľmi hodnotné rádiové frekvencie vďaka väčšej efektívnosti digitálneho prenosu signálu pri vysielaní. Táto „digitálna dividenda“ má sľubný potenciál poskytovať širokú paletu služieb.

2.2 Predstavuje tak pre Európu jedinečnú príležitosť uspokojiť rastúce požiadavky na rádiové frekvenčné spektrum, najmä poskytnúť bezdrôtové širokopásmové pripojenie vo vidieckych oblastiach, ktoré umožní prekonať digitálne rozdelenie, a podporiť šírenie nových bezdrôtových služieb, ako sú širokopásmové mobilné služby ďalšej generácie, ako aj rozvoj pozemného vysielania. Môže preto výrazným spôsobom prispieť k plneniu lisabonských cieľov konkurencieschopnosti a hospodárskeho rastu a uspokojiť niektoré dôležité sociálne, kultúrne a ekonomické potreby európskych občanov.

2.3 Spektrum digitálnej dividendy⁽¹⁾ bude sprístupnené v celej Európe v relatívne krátkom čase, keďže všetky členské štáty by mali vypnúť analógové televízne vysielanie najneskôr do roku 2012.

2.4 Komisia uznáva význam rýchlej širokopásmovej infraštruktúry pre množstvo procesov so zásadnou dôležitosťou pre prechod na znalostné, digitálne hospodárstvo s nízkym objemom emisií uhlíka. Už v pláne hospodárskeho oživenia podporeného Radou sa stanovil cieľ dosiahnutia 100 % pokrytia širokým pásmom medzi rokmi 2010 a 2013.

⁽¹⁾ Nachádza sa v tej časti pásma UHF (470 – 862 MHz), kde sa prenáša najviac signálu pozemného vysielania.

2.5 Zväčšujúce sa zdroje frekvenčného spektra vytvoria aj nové príležitosti na inováciu. Najočividnejšie príležitosti na inováciu sú v oblasti vysielania, pretože digitálna dividenda ponúka veľké množstvo spektra vysielateľom na rozvoj ich služieb. Vznikne aj množstvo príležitostí v odvetviach zameraných na služby, ktoré poskytujú významné sociálne výhody, ako je zdravotníctvo, elektronické vzdelávanie (e-learning) alebo elektronická štátna správa (e-government), elektronická prístupnosť (e-accessibility), a v oblastiach, v ktorých malé a stredné podniky môžu využiť výhodu lepšieho prístupu k hospodárstvu.

3. Hospodárske a sociálne prínosy digitálnej dividendy

3.1 Možný hospodársky vplyv bude závisieť od skutočnej úrovne budúceho dopytu po nových službách, ktorý je však v tejto chvíli ťažké kvantifikovať. Nedávna štúdia Komisie však odhaduje, že možný prínos európskej koordinácie spektra digitálnej dividendy ako celku, ak sa ju podarí dosiahnuť do roku 2015, sa bude pohybovať od 20 do 50 miliárd EUR (za obdobie 15 rokov) v porovnaní so situáciou, ak by krajiny EÚ konali nezávisle. Tento odhad berie do úvahy aj možné nové uplatnenia, ako je vyspelé pozemné vysielanie a bezdrôtové široké pásmo.

3.2 Harmonizované podmienky v rámci EÚ budú prínosom pre odvetvie technológie, pretože väčšina vybavenia bude štandardizovaná a racionalizovaná. Okrem toho sa v odvetví podstatne zvýši inovačný potenciál, ktorý bude cielenejší, čo bude mimoriadnym prínosom pre priemysel, a najmä pre subjekty, ktoré investovali značné prostriedky do inovácie.

3.3 Hlavným sociálnym prínosom uvoľnenia spektra by bola širšia dostupnosť širokopásmového pripojenia. Aj v súčasnosti vo vidieckych oblastiach často chýba dobré internetové pripojenie. Vďaka digitálnej dividende by internet mohol byť dostupný pre všetkých a rozšírilo by sa poskytovanie internetových služieb, čím sa ešte viac posilní vnútorný trh. Keďže širokopásmové pripojenie bude dostupné aj vo väčšine vidieckych oblastí, EHSV predpokladá, že pre podniky nebude natoľko nevyhnutné usídliť sa v mestských oblastiach. V dôsledku toho sa priemysel, ktorý sa doteraz z komunikačných a logistických dôvodov sústreďoval v mestských oblastiach, bude môcť premiestniť. Premiestnenie priemyslu sa môže prejavovať na vyššej zamestnanosti vo vidieckych oblastiach a zlepšení životného prostredia, pretože preľudnenie mestských oblastí je v rozpore so snahou o udržateľnosť. Výbor však opakuje svoj postoj, ktorý zaujal v predchádzajúcich stanoviskách, že je potrebná univerzálna širokopásmová služba pre všetkých občanov, pričom je nutné zabezpečiť neobmedzený prístup pre osoby so zdravotným postihnutím.

3.4 Zákazníci budú mať väčšiu možnosť výberu, pretože k dispozícii bude viac televíznych staníc a služieb vysokej kvality, pričom sa však bude využívať menšia časť spektra. Dostupnosti televízie dáva nový rozmer aj možnosť sledovať televízne vysielanie pomocou mobilných multimédií. Digitálna dividenda okrem toho prinesie značné zlepšenie kvality života užívateľov. EHSV zdôrazňuje, že členské štáty by mali zaručiť, aby spotrebiteľ bol aj naďalej v procese vypnutia analógového vysielania vhodne chránený a aby sa na neho nepresunuli náklady, ktoré nie sú nevyhnutné.

3.5 Ďalším prínosom digitálnej dividendy je, že ukazuje možnosti a výhody, ktoré jednotná Únia ponúka krajinám využívajúcim rovnaký štandard. V období narastajúceho skepticizmu voči EÚ je digitálna dividenda ďalším hmatateľným prínosom v prospech celej EÚ.

4. Body na zváženie

4.1 Vypnutie analógového televízneho vysielania a následné zapnutie digitálneho televízneho vysielania nepochybne povedie k lepšiemu využitiu spektra. Pri digitálnej televízii môže vlastne každý kanál rádiovkej frekvencie (8 MHz) vyselať priemerne päť alebo šesť televíznych programov. Znamená to, že po úplnom prechode na digitálnu televíziu by spektrum využívané na prenos televízie malo klesnúť na pätinu alebo šestinú rozsahu potrebného predtým. V krajinách, kde sa zavádzajú jednofrekvenčné siete (SFN) sa môže pri optimálnom uvedení jednotlivých televíznych sietí na trh dosiahnuť až desaťnásobné uvoľnenie spektra.

4.2 Uvoľnené spektrum je nepochybne cenným zdrojom, najmä v krajinách, v ktorých je káblová televízia veľmi málo rozvinutá a spektrum rádiových frekvencií je ozaj obmedzeným zdrojom. Znovu sprístupnené spektrum sa môže optimálne využívať na bezdrôtové širokopásmové služby, ktoré sú osobitne cenné pre vidiecke oblasti, kde je absencia vysokorychlostných internetových služieb nepochybne príčinou hospodárskej stagnácie a sociálneho vylúčenia. Výbor sa domnieva, že tieto služby pomôžu prehĺbiť hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť týchto oblastí.

4.3 Dôvod na prechod od analógového systému k digitálnemu možno v minulosti nebol jasne vysvetlený. Verejnosť sa asi domnieva, že cieľom tohto prechodu je výlučne komerčný zisk prevádzkovateľov televíznych staníc, keďže výmena vybavenia domácností sa zrejme bude spájať s istými nákladmi. Je preto veľmi dôležité vypracovať a zrealizovať vhodnú komunikačnú stratégiu a objasniť skutočný dôvod prechodu na digitálne vysielanie.

4.4 Všetky členské štáty musia mať spoločné pásmo, aby bolo možné poskytovať univerzálnu službu všetkým európskym občanom v celej EÚ. Optimálnou voľbou je pásmo 800 MHz, ktoré je v podpásme UHF 790 – 862 MHz.

4.5 CEPT (Európska konferencia poštových a telekomunikačných administratív) má za úlohu vypracovať technické špecifikácie pre harmonizáciu pásma 800 MHz v úzkej spolupráci s jednotlivými národnými regulačnými orgánmi, ktoré sú oboznámené s aktuálnymi problémami spektra v ich krajine.

4.6 Na sprístupnenie pásma 800 MHz pre bezdrôtovú širokopásmovú komunikáciu je nevyhnutné, aby členské štáty v stanovenej lehote ukončili proces vypnutia analógového vysielania. Zdá sa, že nie všetky členské štáty splnia v súčasnosti stanovenú lehotu 1. január 2010, je však veľmi dôležité, aby krajiny, ktoré neukončia proces vypnutia analógového vysielania načas, tak urobili pomerne rýchlo v roku 2012.

4.7 Mnohí prevádzkovatelia televíznych staníc v členských štátoch, kde sa pripravuje prechod na digitálne vysielanie, ktorí sú v súčasnosti nútení prejsť na digitálne televízne vysielacie, si vzhľadom na svoju kritickú finančnú situáciu nemôžu dovoliť zakúpiť kvalitné vybavenie (zvyčajne vyrobené v EÚ). Za týchto náročných okolností sú nútení zakúpiť lacnejšie, ale aj menej výkonné a menej spoľahlivé vysielacie zariadenie, zvyčajne vyrobené na Ďalekom východe. Tieto zariadenia môžu byť už po dvoch alebo troch rokoch neschopné prevádzky, a prevádzkovatelia televízneho vysielania tak budú nútení zakúpiť nové zariadenie na vysielanie (dúfajme, že spoľahlivejšie a s lepšou výkonnosťou).

4.8 V súčasnej hospodárskej situácii sa prevádzkovatelia televíznych staníc, najmä malí prevádzkovatelia, stretávajú s ťažkosťami pri financovaní výmeny zariadení, ktorú si vyžaduje prechod na digitálne vysielanie. EHSV sa preto domnieva, že by bolo potrebné vytvoriť určité mechanizmy predbežného financovania, ktoré by malým a stredným podnikom pomohli v procese adaptácie na nové technológie. Táto pomoc nemusí mať výhradne podobu grantov. Môže byť poskytovaná formou finančných prostriedkov dostupných pred investíciou, ktoré by potom bolo potrebné splatiť v zvládnuteľnej lehote, podobne ako v prípade pôžičiek. Rovnako by bolo potrebné prispôsobiť systémy záruk na pomoc malým a stredným podnikom v tomto odvetví.

4.9 Celkovým výsledkom môže byť nízka kvalita televízneho vysielania pre koncových užívateľov a hospodárska strata pre prevádzkovateľov televízneho vysielania, ktorých dočasné finančné ťažkosti nútia investovať dvakrát. Dlhšia lehota na ukončenie procesu vypnutia analógového vysielania alebo finančná pomoc prevádzkovateľom televízneho vysielania by umožnili predísť týmto problémom a zaviesť harmonizovanú sieť vo všetkých členských štátoch.

4.10 Členským štátom sa odporučí uvoľniť podpásmo 790 – 862 MHz na digitálnu dividendu, ale nebudú povinné tak urobiť. Ak stav spektra v určitej krajine neumožňuje vmestiť všetky služby televízneho vysielania do zvyšnej časti spektra UHF, táto krajina bude mať možnosť ponechať služby televízneho vysielania v pásme 800 MHz. Jednotlivé krajiny sa tiež môžu rozhodnúť pre kompromisné riešenie vo forme súbežného prevádzkovania televízneho vysielania a bezdrôtových širokopásmových služieb.

4.11 Keďže sa predpokladá, že všetky členské štáty budú pásmo 800 MHz dlhodobo využívať pre bezdrôtové širokopásmové služby, je nevyhnutné vypracovať vhodné technické špecifikácie, aby sa predišlo škodlivým „hraničným efektom“, ktoré by istotne poškodili bezdrôtové širokopásmové služby vzhľadom na nižšie vysielacie výkony využívané pre bezdrôtové mobilné siete.

4.12 Rovnaký problém vzniká v prípade hraníc členských štátov EÚ s krajinami mimo EÚ. V týchto krajinách bude existujúce vysokovýkonné vysielanie v pásme 800 MHz s najväčšou pravdepodobnosťou rušiť bezdrôtové širokopásmové služby prijaté v susedných krajinách, ktoré sú členmi EÚ. Ak sa vyskytne problém rušenia so susednou krajinou mimo EÚ, jediným riešením bude uzavrieť s touto krajinou dohodu o pridelovaní frekvencií jej televíznych vysielateľov, ktoré sa nachádzajú v blízkosti hraníc s EÚ, hoci to zrejme nebude jednoduchá záležitosť.

4.13 Optimálnym cieľom pre členské štáty EÚ, ktoré vyčlenia pásmo 800 MHz na účely digitálnej dividendy je vytvoriť vhodnú rovnováhu medzi hospodárskymi a sociálnymi prínosmi, ktoré vďaka využitiu spektra vytvoria prevádzkovatelia telekomunikačných služieb (profitujúci z novo dostupného pásma) a prevádzkovatelia vysielania (profitujúci z lepšieho využitia dostupného pásma a ďalších služieb s vysokou pridanou hodnotou, ako sú interaktívne aplikácie vrátane elektronického zdravotníctva, elektronického vzdelávania, elektronickej štátnej správy, elektronickej dostupnosti atď.).

4.14 Členské štáty by sa mali usilovať o poskytovanie verejných služieb prostredníctvom digitálnej televíznej siete, a zároveň umožniť ľahkú dostupnosť služieb s novými mobilnými širokopásmovými službami, ktoré vznikli vďaka pásmu digitálnej dividendy. Ak splnia tieto požiadavky, ich politiky budú pôsobiť neutrálne a zabezpečia hospodárske záujmy prevádzkovateľov vysielania i telekomunikačných služieb.

4.15 Veľmi zaujímavým aspektom nového využívania digitálnej dividendy je skutočnosť, že televízne služby budú čoraz viac dostupné prostredníctvom nových generácií mobilných telefónnych sietí (3G a vyššie). Znamená to, že mobilní operátori by do určitej miery poskytovali rovnaké služby, aké zvyčajne poskytujú tradiční prevádzkovatelia televízneho vysielania, čím sa otvoria nové možnosti konkurencie.

Bolo by však vhodné vyhnúť sa vytváraniu hybridných sietí, ktoré by súbežne riadili prevádzkovatelia vysielania a prevádzkovatelia telekomunikačných služieb. Vďaka tomu ostávajú obe odvetvia podnikania úplne nezávislé a zabráni sa vzniku obchodných modelov, ktoré by boli nevýhodné pre spotrebiteľov.

4.16 Interaktívne aplikácie, ktoré by prevádzkovatelia televízneho vysielania mohli poskytovať v rámci svojich nových digitálnych programov, by mohli byť vyvinuté na akomkoľvek štandarde pre interaktívne televízne služby. Je však vhodné využívať technológie ako štandard MHP (Multimedia Home Platform, otvorený middlewareový systémový štandard vytvorený v rámci projektu DVB pre interaktívnu digitálnu televíziu), pretože je to európska technológia a je úplne otvorená. Nevyžaduje si teda žiadne poplatky a ponúka ekonomické výhody prevádzkovateľom, ako i koncovým užívateľom. Dostupné sú i ďalšie technológie, ale z dôvodu dostupnosti novej technológie pre koncových užívateľov je vhodné vybrať si ľubovoľný otvorený štandard.

4.17 Účinnejším spôsobom, ako ukončiť proces vypnutia analógového vysielania v rámci EÚ je koordinovaná spolupráca členských štátov s cieľom zabezpečiť neustálu výmenu skúseností, predovšetkým v oblasti plánovania digitálnej televíznej siete a optimálneho využitia spektra. Domnievame sa, že verejnoprávni prevádzkovatelia vysielania by v rámci tejto európskej výmeny informácií mali zohrávať zásadnú úlohu. Ich verejnoprávne postavenie naznačuje, že by mali poskytovať verejnú službu. Vnútroštátni prevádzkovatelia televízneho vysielania by preto mali poskytovať poradenské služby prevádzkovateľom verejnoprávneho televízneho vysielania v iných krajinách, a to tak v rámci EÚ, ako i mimo nej. Prínosom takéhoto prístupu zvyčajne býva rýchla a účinná odborná príprava prevádzkovateľov televízneho vysielania v nových členských štátoch, ktorých digitálna televízna sieť je obvykle na nižšej úrovni rozvoja.

4.18 V procese sprístupňovania pásma 800 MHz pre nové bezdrôtové širokopásmové služby je dôležité zohľadniť skutočnosť, že prevádzkovatelia televízneho vysielania, ktorí v súčasnosti vysielajú v pásme VHF, sa pravdepodobne budú musieť presunúť do pásma UHF (lehota zatiaľ nebola stanovená) v prípade, že by sa príslušný kanál VHF využíval na digitálne rozhlasové vysielanie (DAB – Digital Audio Broadcasting). Samotný prechod na digitálne rozhlasové vysielanie neprispieje k digitálnej dividende, pretože zatiaľ nie je jasné, či tradičné analógové rozhlasové vysielanie bude vypnuté. Navyše ak by sa aj vyšlo, časť pásma, ktorá by sa tak uvoľnila, by bola príliš malá na to, aby významne prispela k digitálnej dividende. Nové služby DAB však budú určite využívať to isté pásmo VHF, ktoré v súčasnosti využívajú prevádzkovatelia televízneho vysielania, takže tento prvok ďalej prispeje k väčšiemu vyťaženiu spektra v kanáloch 21 – 60 pásma UHF.

4.19 Treba zároveň poznamenať, že v procese sprístupnenia pásma 800 MHz pre nové služby sa prevádzkovatelia televízneho vysielania, ktorí v súčasnosti využívajú kanály 61 – 69 (v pásme 800 MHz), budú musieť presunúť na iný kanál v pásme UHF, pričom prevádzkovatelia vysielania, ktorí v súčasnosti využívajú kanály 21 – 60 nebudú musieť uskutočniť žiadne zmeny. Je to jednoznačne nevýhodné pre prevádzkovateľov využívajúcich pásmo 800 MHz, ktorí na nápravu budú musieť vynaložiť peniaze a čas. Zároveň budú počas zmeny kanálu nútení vypnúť svoje vysielacie, čím dočasne prídu o reklamný čas. Základná zásada rovnosti vyžaduje, aby sa týmto znevýhodneným prevádzkovateľom vysielania poskytla finančná pomoc v súlade s ustanoveniami zmluvy o štátnej pomoci.

4.20 V záujme dosiahnutia optimálnej účinnosti spektra sa dôrazne odporúča, aby novo prijaté technológie (ako napr. kódovanie MPEG-4 a DVB-T2) umožňovali ďalší presun televíznych programov na užšie pásmo. Prijatie týchto nových technológií by malo mať zároveň významný dosah na náklady koncových užívateľov, inak bude všeobecná dostupnosť nových služieb vážne ohrozená.

4.21 Ďalšou užitočnou technológiou na optimálne využitie (obmedzených) zdrojov spektra je zavedenie jednofrekvenčných sietí (SFN). Pri použití tejto technológie je možné vytvoriť regionálnu sieť s využitím jedného kanálu spektra, pričom pri štandardných multifrekvenčných sieťach sú pre stredne veľké televízne siete potrebné prinajmenšom tri alebo štyri frekvencie. Aby sa mohla využívať jedna frekvencia, musia byť všetky vysielacie v rámci siete synchronizované pomocou spoločného časového rámca. Jedinou v súčasnosti využívanou metódou je globálny polohovací systém (GPS), ktorý je armádnou aplikáciou plne riadenou USA. Znamená to, že všetky jednofrek-

venčné digitálne siete sú na 100 % závislé na tomto systéme, ktorý môžu orgány USA kedykoľvek zmeniť alebo vypnúť, a tak spôsobiť týmto prevádzkovateľom televízneho vysielania obrovské problémy.

4.22 GPS však nie je jediný systém, ktorý umožňuje synchronizáciu siete. Zdrojom spoločnej synchronizácie by mohli byť iné alternatívne systémy. EÚ by mohla zamerať svoje úsilie na rýchle dokončenie projektu GALILEO, ktorý by sa mohol stať európskou alternatívou GPS a členským štátom EÚ by poskytol úplnú nezávislosť od armádneho systému USA.

4.23 Jedným z navrhovaných systémov na optimálne využitie pásma digitálnej dividendy je využitie inteligentného bezdrôtového širokopásmového zariadenia, ktoré dokáže automaticky vyhľadávať voľné pásma rádiových frekvencií (aj medzi jestvujúcimi službami televízneho vysielania) a dynamicky využívať dostupné pásmo pomocou priebežného sledovania frekvencií počas ich normálneho využívania. Tieto systémy (nazývané „kognitívne rádio“) by určite boli dokonalým technickým riešením maximalizácie digitálnej dividendy, avšak hrozí, že konečné náklady pre koncového užívateľa by vzrástli na úroveň, ktorá by znemožnila všeobecnú dostupnosť digitálnej dividendy.

4.24 V záujme plného sprístupnenia pásma 800 MHz novým bezdrôtovým širokopásmovým službám by sa všetky vysielacie systémy s nízkym výkonom využívané na zábavné alebo športové podujatia (systémy bezdrôtových mikrofónov) mali presunúť na frekvencie mimo tohto pásma, aby sa predišlo škodlivému rušeniu nových služieb digitálnej dividendy. Tieto systémy zvyčajne fungujú ako druhotné využité nevyužitého pásma medzi dvoma aktívnymi oblasťami vysielania. Niektoré z týchto systémov sú určené na profesionálne využitie (napr. systémy využívané počas olympijských hier alebo počas oficiálnych hudobných koncertov) a používajú riadne licencované časti spektra UHF. Mnohé iné systémy fungujú na základe všeobecného povolenia, pri ktorom sa nevyžadujú osobitné licencie. Na úrovni EÚ by teda bolo koordinovaným spôsobom potrebné naplánovať starostlivú reguláciu týchto služieb, aby sa predišlo narušeniu pásma digitálnej dividendy reziduálnymi rušiteľmi spektra po úspešnom dokončení procesu vypnutia analógového vysielania.

4.25 Ďalšou veľmi citlivou otázkou je riešenie prítomnosti armádnych služieb UHF v niektorých členských štátoch a/alebo v niektorých susediacich krajinách mimo EÚ. Tieto služby budú ďalším zdrojom rušenia nových komunikačných služieb digitálnej dividendy. Bolo by potrebné opatrne rokovať s armádnymi orgánmi príslušných krajín so zámerom presunúť tieto jestvujúce služby na iné časti rádiových frekvencií spektra.

V Bruseli 15. júla 2010

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Mario SEPI